

II

(Akty o charakterze nieustawodawczym)

ROZPORZĄDZENIA

ROZPORZĄDZENIE RADY (UE) 2015/322

z dnia 2 marca 2015 r.

w sprawie realizacji 11. Europejskiego Funduszu Rozwoju

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o Unii Europejskiej i Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,

uwzględniając Umowę o partnerstwie między członkami grupy państw Afryki, Karaibów i Pacyfiku, z jednej strony, a Wspólnotą Europejską i jej państwami członkowskimi, z drugiej strony, ze zmianami ⁽¹⁾ (zwaną dalej „Umową o partnerstwie AKP-UE”),

uwzględniając Umowę wewnętrzną między przedstawicielami rządów państw członkowskich Unii Europejskiej, zebranych w Radzie, w sprawie finansowania pomocy Unii Europejskiej na podstawie wieloletnich ram finansowych na lata 2014–2020 zgodnie z Umową o partnerstwie AKP-UE oraz w sprawie przydzielania pomocy finansowej dla krajów i terytoriów zamorskich, do których stosuje się część czwartą Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej ⁽²⁾ (zwaną dalej „Umową wewnętrzną”), w szczególności jej art. 10 ust. 1,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

uwzględniając opinię Europejskiego Banku Inwestycyjnego,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Decyzja nr 1/2013 Rady Ministrów AKP-UE ⁽³⁾ ustanawia wieloletnie ramy finansowe współpracy z państwami Afryki, Karaibów i Pacyfiku (AKP) w latach 2014–2020 w drodze dodania nowego załącznika Ic do Umowy o partnerstwie AKP-UE.
- (2) W Umowie wewnętrznej określa się różne pule finansowe w ramach 11. Europejskiego Funduszu Rozwoju (zwanego dalej „EFR”), klucz do ustalenia wkładu oraz poszczególne wkłady do 11. EFR; ustanawia się w niej również komitet EFR oraz Komitet Instrumentu Inwestycyjnego, a także określa się sposób ważenia głosów i zasadę większości kwalifikowanej w tych komitetach.
- (3) W Umowie wewnętrznej określa się ponadto łączną kwotę pomocy Unii dla grupy państw AKP (z wyłączeniem Republiki Południowej Afryki) oraz dla krajów i terytoriów zamorskich (zwanych dalej „KTZ”) na siedmioletni okres od 2014 r. do 2020 r. w wysokości 30 506 mln EUR z wkładów państw członkowskich. Z kwoty tej 29 089 mln EUR przydzielono państwom AKP zgodnie z wieloletnimi ramami finansowymi na lata 2014–2020, o których mowa w załączniku Ic do Umowy o partnerstwie AKP-UE, 364,5 mln EUR przydzielono KTZ, a 1 052,5 mln EUR przydzielono Komisji na wydatki na działania wspierające ponoszone przez Komisję przy programowaniu i realizowaniu EFR; z tej ostatniej kwoty przynajmniej 76,3 mln EUR ma zostać przydzielone Komisji na działania służące zwiększeniu wpływu programów EFR, o czym mowa w art. 6 ust. 3 Umowy wewnętrznej.
- (4) Przydział środków z 11. EFR dla KTZ jest regulowany decyzją Rady 2013/755/UE ⁽⁴⁾ oraz wprowadzającymi ją w życie przepisami wykonawczymi i wszelkimi późniejszymi aktualizacjami.

⁽¹⁾ Dz.U. L 317 z 15.12.2000, s. 3.

⁽²⁾ Dz.U. L 210 z 6.8.2013, s. 1.

⁽³⁾ Dz.U. L 173 z 26.6.2013, s. 67.

⁽⁴⁾ Decyzja Rady 2013/755/UE z dnia 25 listopada 2013 r. w sprawie stowarzyszenia krajów i terytoriów zamorskich z Unią Europejską („decyzja o stowarzyszeniu zamorskim”) (Dz.U. L 344 z 19.12.2013, s. 1).

- (5) Działania objęte rozporządzeniem Rady (WE) nr 1257/96 ⁽¹⁾ i kwalifikujące się do finansowania na jego podstawie powinny być finansowane ze środków 11. EFR jedynie w wyjątkowych przypadkach, w których taka pomoc jest niezbędna do zapewnienia ciągłości współpracy przy przywracaniu stabilnych warunków umożliwiających rozwój w następstwie kryzysu i nie może być finansowana z budżetu ogólnego Unii.
- (6) W dniu 11 kwietnia 2006 r. Rada przyjęła zasadę finansowania Instrumentu na rzecz Pokoju w Afryce z EFR i uzgodniła przyszłe sposoby i strukturę jego funkcjonowania.
- (7) Państwa AKP również będą kwalifikować się do otrzymania pomocy Unii w ramach programów tematycznych na mocy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 233/2014 ⁽²⁾, rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 234/2014 ⁽³⁾, rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 230/2014 ⁽⁴⁾ oraz rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 235/2014 ⁽⁵⁾. Programy te powinny stanowić, w stosunku do programów finansowanych ze środków 11. EFR, wartość dodaną, być z nimi spójne oraz spełniać rolę uzupełniającą.
- (8) Jak stwierdzono w motywie 8 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1288/2013 ⁽⁶⁾, aby propagować międzynarodowy wymiar szkolnictwa wyższego, można udostępnić środki z Europejskiego Funduszu Rozwoju – zgodnie z regulującymi go procedurami – na działania związane z mobilnością edukacyjną do lub z państw nienależących do UE oraz na współpracę i dialog polityczny z organami, instytucjami oraz organizacjami z tych państw. Do wykorzystania tych środków finansowych będą miały zastosowanie przepisy rozporządzenia (UE) nr 1288/2013.
- (9) Ponadto należy w dalszym ciągu promować współpracę regionalną między państwami AKP, KZT i najbardziej oddalonymi regionami Unii. Zgodnie z art. 10 ust. 1 Umowy wewnętrznej rozporządzenie w sprawie realizacji powinno zawierać stosowne środki umożliwiające dopasowanie wysokości środków finansowych przekazywanych z 11. EFR i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w celu sfinansowania projektów współpracy między regionami najbardziej oddalonymi Unii i państwami AKP, a także KTZ w regionie Karaibów, w Afryce Zachodniej i na Oceanie Indyjskim, w szczególności uproszczone mechanizmy wspólnego zarządzania takimi projektami.
- (10) W celu realizacji 11. EFR należy ustalić procedurę programowania, analizy i zatwierdzania pomocy oraz określić szczegółowe zasady nadzoru nad wykorzystaniem pomocy.
- (11) Konsensus europejski w sprawie rozwoju z dnia 22 grudnia 2005 r. i konkluzje Rady z dnia 14 maja 2012 r. w sprawie „Zwiększania wpływu unijnej polityki rozwoju – Programu działań na rzecz zmian” powinny zapewnić ogólne ramy polityki w celu kierowania programowaniem i realizowaniem 11. EFR, w tym uzgodnione na szczeblu międzynarodowym zasady skuteczności pomocy, takie jak zasady określone w: Deklaracji paryskiej w sprawie skuteczności pomocy (2005 r.); Unijnym kodeksie postępowania w sprawie komplementarności i podziału pracy w ramach polityki na rzecz rozwoju (2007 r.); unijnych wytycznych dotyczących Programu działania z Akry (2008 r.); wspólnym stanowisku UE, m.in. dotyczącym unijnej gwarancji przejrzystości i innych aspektów przejrzystości i rozliczalności, na czwarte forum wysokiego szczebla w sprawie skuteczności pomocy w Pusanie, które zaowocowało m.in. dokumentem końcowym z posiedzenia w Pusanie (2011 r.); planie działania w sprawie równości płci w kontekście działań zewnętrznych (2010 r.) oraz Konwencji Narodów Zjednoczonych o prawach osób niepełnosprawnych, której stroną jest Unia.
- (12) W dniu 14 maja 2012 r. Rada przyjęła konkluzje w sprawie przyszłego podejścia do wsparcia budżetowego UE na rzecz państw trzecich. W tych konkluzjach Rada stwierdziła, że jest zdecydowana skutecznie stosować wsparcie budżetowe, aby przyczynić się do ograniczania ubóstwa i do aktywniejszego korzystania z systemów krajowych, zwiększać przewidywalność pomocy i odpowiedzialność krajów partnerskich w zakresie opracowywania polityk i reform, zgodnie z Konsensusem europejskim w sprawie rozwoju i Programem działań na rzecz zmian, jak również z programem skuteczności pomocy międzynarodowej.

⁽¹⁾ Rozporządzenie Rady (WE) nr 1257/96 z dnia 20 czerwca 1996 r. dotyczące pomocy humanitarnej (Dz.U. L 163 z 2.7.1996, s. 1).

⁽²⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 233/2014 z dnia 11 marca 2014 r. ustanawiające Instrument Finansowania Współpracy na rzecz Rozwoju na lata 2014–2020 (Dz.U. L 77 z 15.3.2014, s. 44).

⁽³⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 234/2014 z dnia 11 marca 2014 r. ustanawiające Instrument Partnerstwa na rzecz Współpracy z Państwami Trzecimi (Dz.U. L 77 z 15.3.2014, s. 77).

⁽⁴⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 230/2014 z dnia 11 marca 2014 r. ustanawiające Instrument na rzecz przyczyniania się do Stabilności i Pokoju (Dz.U. L 77 z 15.3.2014, s. 1).

⁽⁵⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 235/2014 z dnia 11 marca 2014 r. ustanawiające instrument finansowy na rzecz wspierania demokracji i praw człowieka na świecie (Dz.U. L 77 z 15.3.2014, s. 85).

⁽⁶⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1288/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. ustanawiające „Erasmus+”: unijny program na rzecz kształcenia, szkolenia, młodzieży i sportu oraz uchylające decyzje nr 1719/2006/WE, 1720/2006/WE i 1298/2008/WE (Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 50).

- (13) Unia powinna propagować kompleksowe podejście do reagowania na kryzysy i katastrofy oraz na sytuacje, w których dochodzi do konfliktów i zachwiania stabilności, także w okresach przejściowych. Podstawą tego podejścia powinny być w szczególności konkluzje Rady w sprawie bezpieczeństwa i rozwoju, w sprawie reakcji Unii na sytuacje niestabilności i w sprawie zapobiegania konfliktom, a także wszelkie odpowiednie konkluzje przyjęte później. Unia powinna stosować podejście i zasady Nowego Ładu na rzecz państw niestabilnych. Pomogłoby to zapewnić odpowiednią równowagę między podejściami zorientowanymi na kwestie bezpieczeństwa, kwestie dyplomatyczne, kwestie rozwoju i kwestie humanitarne, a także połączyłoby doraźną reakcję z długofalowym wsparciem instytucjonalnym.
- (14) W swoich konkluzjach z dnia 12 grudnia 2013 r. w sprawie sprawozdania Komisji dotyczącego wsparcia udzielanego przez UE na rzecz demokratycznych rządów ze szczególnym uwzględnieniem inicjatywy dotyczącej sprawowania rządów, Rada odnotowała, że niezależnie od potrzeb kraju partnerskiego i zaangażowania Unii w zapewnienie przewidywalnego finansowania, elementy podejścia opartego na bodźcach w programowaniu mogą stymulować postępy i osiąganie wyników w demokratycznych rządach oraz powinny pozwolić na dynamiczną reakcję na poziom zaangażowania i postępów w zakresie praw człowieka, demokracji, praworządności i dobrych rządów. Rada zauważyła również, że podczas gdy bodźce finansowe nie są wystarczające do pobudzenia demokratycznych reform, podejście oparte na bodźcach najlepiej sprawdza się wówczas, gdy dostępna jest krytyczna masa finansowania, umożliwiającą osiągnięcie istotnego wpływu i rezultatów, oraz wtedy, kiedy dotacje stanowią część szerszej strategii unijnego zaangażowania. Przyjmując podejście oparte na bodźcach, należy uwzględnić doświadczenie i wnioski zdobyte w przeszłości w związku ze stosowaniem mechanizmów uzależnionych od wyników, takich jak inicjatywa dotycząca sprawowania rządów realizowana w ramach 10. EFR.
- (15) W ciągu 2013 r. komitet EFR ustanowiony na mocy Umowy wewnętrznej w sprawie 10. EFR⁽¹⁾ przeprowadził kilka wstępnych wymian poglądów na temat metody określania wieloletnich, indykatywnych przydziałów zasobów 11. EFR. W toku dyskusji ustalono podstawę ostatecznego zatwierdzenia indykatywnych przydziałów krajowych.
- (16) Unia powinna dążyć do jak najskuteczniejszego wykorzystania dostępnych zasobów w celu optymalizacji wpływu prowadzonych przez nią działań zewnętrznych. Powinno się to osiągać dzięki spójności i komplementarności unijnych instrumentów działań zewnętrznych oraz dzięki wykorzystaniu w stosownych przypadkach instrumentów finansowych, które mają efekt mnożnikowy. Unia powinna dążyć również do zachowania spójności z innymi obszarami swoich działań zewnętrznych na etapie tworzenia unijnej polityki współpracy na rzecz rozwoju, programowania działań strategicznych, a także realizacji działań.
- (17) Do wielkich wyzwań, wobec których stoi Unia, należą walka ze zmianą klimatu i ochrona środowiska; w tych dziedzinach istnieje pilna potrzeba działania na szczeblu międzynarodowym. Zgodnie z zamierzeniem sformułowanym w komunikacie Komisji Europejskiej z dnia 29 czerwca 2011 r. zatytułowanym „Budżet z perspektywy strategii »Europa 2020«”, w którym podkreślono zobowiązanie Unii do propagowania w swoich politykach wewnętrznych i zewnętrznych inteligentnego, trwałego i sprzyjającego włączeniu społecznemu wzrostu gospodarczego w ramach jednoczenia aspektów gospodarczych, społecznych i środowiskowych, niniejsze rozporządzenie powinno w miarę możliwości przyczynić się do osiągnięcia celu, jakim jest przeznaczenie co najmniej 20 % unijnego finansowania na działania w dziedzinie klimatu, przy jednoczesnym poszanowaniu zasady partnerstwa z państwami AKP zapisanej w Umowie o partnerstwie AKP-UE. Działania związane z przekształcaniem społeczeństwa Europy w społeczeństwo niskoemisyjne i odporne na zmianę klimatu powinny w miarę możliwości wzajemnie się uzupełniać, aby wzmocnić swoje oddziaływanie.
- (18) Unia i państwa członkowskie powinny poprawić spójność i komplementarność swoich polityk współpracy na rzecz rozwoju, w szczególności poprzez reagowanie na priorytetowe potrzeby krajów i regionów partnerskich na poziomie krajowym i regionalnym. W celu zapewnienia wzajemnej komplementarności i wzmocnienia unijnej polityki współpracy na rzecz rozwoju i polityki państw członkowskich w tej dziedzinie należy na szczeblu lokalnym pracować nad wspólnym wieloletnim programowaniem i krokami następczymi w szczególności: wspólną analizą, wspólną reakcją, podziałem pracy, indykatywnymi przydziałami finansowymi i w stosownych przypadkach nad wspólnymi ramami dotyczącymi wyników.
- (19) Podczas szczytu UE-Afryka w grudniu 2007 r. przyjęto wspólną strategię Afryka-UE, potwierdzoną w ramach szczytu UE-Afryka, który odbył się w listopadzie 2010 r. Rada przyjęła również konkluzje w sprawie wspólnej strategii partnerstwa Karaiby-UE w dniu 19 listopada 2012 r., zastępując konkluzje Rady z dnia 11 kwietnia 2006 r. w sprawie partnerstwa UE-Karaiby. W odniesieniu do regionu Pacyfiku Rada przyjęła konkluzje w sprawie odnowionego partnerstwa na rzecz rozwoju w dniu 14 maja 2012 r., aktualizując i uzupełniając strategię przyjętą w 2006 r. (konkluzje Rady z dnia 17 lipca 2006 r.).
- (20) Interesy finansowe Unii powinny być chronione przez cały cykl wydatkowania za pomocą proporcjonalnych środków, w tym środków w zakresie zapobiegania, wykrywania i analizy nieprawidłowości, odzyskiwania środków straconych, niewłaściwie wypłaconych lub nieodpowiednio wykorzystanych oraz, w stosownych przypadkach, nakładania kar. Działania te należy prowadzić zgodnie z obowiązującymi umowami zawartymi z organizacjami międzynarodowymi i państwami trzecimi.

(1) Umowa wewnętrzna między przedstawicielami rządów państw członkowskich, zebranymi w Radzie, w sprawie finansowania pomocy wspólnotowej na podstawie wieloletnich ram finansowych na lata 2008–2013 zgodnie z umową o partnerstwie AKP-WE oraz w sprawie przydzielania pomocy finansowej dla krajów i terytoriów zamorskich, do których stosuje się część czwartą Traktatu WE (Dz.U. L 247 z 9.9.2006, s. 32).

- (21) Decyzja Rady 2010/427/UE⁽¹⁾ zawiera opis organizacji i funkcjonowania Europejskiej Służby Działań Zewnętrznych,

PRZYJMUJE NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

TYTUŁ I

CELE I ZASADY OGÓLNE

Artykuł 1

Cele i kryteria kwalifikowalności

1. Współpraca geograficzna z państwami i regionami AKP w kontekście 11. EFR opiera się na celach, podstawowych zasadach i wartościach określonych w postanowieniach ogólnych Umowy o partnerstwie AKP-UE.
2. W szczególności oraz w ramach zasad i celów działań zewnętrznych Unii, Konsensusu europejskiego w sprawie rozwoju, Programu działań na rzecz zmian oraz późniejszych zmian i dodatków do nich:
 - a) najważniejszym celem współpracy na podstawie niniejszego rozporządzenia jest zmniejszenie, a docelowo likwidacja ubóstwa;
 - b) współpraca na podstawie niniejszego rozporządzenia przyczyni się również do:
 - (i) stwarzania korzystnych warunków dla trwałego, sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju gospodarczego, społecznego i w dziedzinie środowiska;
 - (ii) konsolidacji i wspierania demokracji, praworządności, dobrych rządów, praw człowieka i odpowiednich zasad prawa międzynarodowego; oraz
 - (iii) realizowania podejścia opartego na poszanowaniu praw obejmujących wszystkie prawa człowieka.

Postęp w realizacji celów, o których mowa w akapicie pierwszym, mierzy się za pomocą odpowiednich wskaźników, w szczególności wskaźników rozwoju społecznego, mianowicie milenijnego celu rozwoju MCR 1 – w przypadku celu określonego w akapicie pierwszym lit. a), oraz milenijnych celów rozwoju MCR 1 do 8 – w przypadku celów, o których mowa w akapicie pierwszym lit. b), a także – po 2015 r. – innych wskaźników uzgodnionych przez Unię i jej państwa członkowskie na poziomie międzynarodowym.

3. Programowanie jest zaprojektowane tak, aby w możliwie największym stopniu spełniać kryteria oficjalnej pomocy rozwojowej określone przez Komitet Pomocy Rozwojowej Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD/DAC), uwzględniając cel Unii, jakim jest zapewnienie, by w latach 2014–2020 co najmniej 90 % jej ogólnej pomocy zewnętrznej stanowiło oficjalnej pomocy rozwojowej.

4. Działania objęte rozporządzeniem Rady (WE) nr 1257/96 i kwalifikujące się do finansowania na jego podstawie zasadniczo nie są finansowane na mocy niniejszego rozporządzenia, z wyjątkiem przypadków, w których istnieje konieczność zapewnienia ciągłości współpracy w czasie przechodzenia od warunków kryzysowych do sytuacji ustabilizowanej, umożliwiającej rozwój. W takich przypadkach szczególną uwagę zwraca się na zapewnienie skutecznego powiązania pomocy humanitarnej ze wsparciem na rzecz odbudowy i rozwoju oraz na to, by elementy te przyczyniały się do zmniejszania ryzyka związanego z klęskami żywiołowymi i do odporności na to ryzyko.

Artykuł 2

Zasady ogólne

1. Podczas wprowadzania w życie niniejszego rozporządzenia zapewnia się spójność z innymi obszarami działań zewnętrznych Unii i jej polityką w innych istotnych dziedzinach oraz spójność polityki na rzecz rozwoju, działając w myśl art. 208 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE). W tym celu działania finansowane na mocy niniejszego rozporządzenia, w tym zarządzane przez Europejski Banki Inwestycyjny (EBI), opierają się na zasadach polityki współpracy, określonych w takich dokumentach jak porozumienia, deklaracje i plany działania, wiążących Unię oraz zainteresowane państwa trzecie i regiony, a także na decyzjach Unii, szczególnych interesach, priorytetach polityki i strategiach.
2. Unia Europejska oraz państwa członkowskie pracują na rzecz wspólnego wieloletniego programowania w oparciu o strategię ograniczania ubóstwa krajów partnerskich lub równoważne strategię rozwojowe. Mogą one podejmować wspólne działania obejmujące wspólną analizę strategii określających priorytetowe sektory interwencji i podział zadań wewnątrz kraju oraz wspólną odpowiedź na te strategię poprzez wspólne misje z szerokim udziałem darczyńców oraz poprzez stosowanie mechanizmów współfinansowania i uzgodnień dotyczących delegowanej współpracy.

⁽¹⁾ Decyzja Rady z dnia 26 lipca 2010 r. określająca organizację i zasady funkcjonowania Europejskiej Służby Działań Zewnętrznych (Dz.U. L 201 z 3.8.2010, s. 30).

3. Unia propaguje wielostronne podejście do ogólnościowych wyzwań oraz współpracuje z państwami członkowskimi i państwami partnerskimi w tym zakresie. W stosownych przypadkach wspiera współpracę z organizacjami międzynarodowymi oraz organami i innymi darczyńcami, działającymi na zasadzie dwustronnej.

4. Stosunki między Unią i jej państwami członkowskimi a krajami partnerskimi opierają się na wspólnych wartościach w zakresie praw człowieka, demokracji i praworządności, jak również na zasadach odpowiedzialności i wzajemnej rozliczalności, oraz będą przyczyniać się do wspierania tych wartości. Wsparcie dla partnerów będzie dostosowane odpowiednio do ich rozwoju, zaangażowania i postępów w zakresie praw człowieka, demokracji, praworządności i dobrych rządów.

Ponadto w stosunkach z krajami partnerskimi uwzględni się zaangażowanie tych krajów w realizację umów międzynarodowych i ich osiągnięcia w tym zakresie oraz stosunki umowne z Unią, w tym w dziedzinie migracji, jak przewiduje Umowa o partnerstwie AKP-UE.

5. Unia działa na rzecz skutecznej współpracy z krajami i regionami partnerskimi zgodnie z najlepszą praktyką międzynarodową. Unia dostosowuje swoje wsparcie do krajowych lub regionalnych strategii rozwoju swoich partnerów, a także w miarę możliwości do ich polityki w zakresie reform i procedur oraz wspiera demokratyczne zaangażowanie oraz krajową i wzajemną odpowiedzialność poszczególnych krajów. W tym celu Unia wspiera:

- a) proces rozwoju, który jest przejrzysty i kierowany przez kraj lub region partnerski, za który ten kraj lub region odpowiada, obejmujący promowanie wiedzy fachowej na szczeblu lokalnym;
- b) podejście oparte na poszanowaniu praw obejmujących wszystkie prawa człowieka, zarówno obywatelskie, jak i polityczne, gospodarcze, społeczne i kulturalne, co ma na celu uwzględnianie zasad związanych z prawami człowieka we wdrażaniu niniejszego rozporządzenia, pomoc krajom partnerskim w przestrzeganiu ich międzynarodowych zobowiązań dotyczących praw człowieka i wspieranie osób, którym przysługują te prawa, w ich egzekwowaniu, ze szczególnym naciskiem na ubogie i szczególnie wrażliwe grupy społeczne;
- c) wzmocnienie pozycji społeczeństwa krajów partnerskich, otwarte i oparte na uczestnictwie podejście do kwestii rozwoju oraz szerokie zaangażowanie wszystkich segmentów społeczeństwa w proces rozwoju i dialog krajowy oraz regionalny, a także w dialog polityczny. Szczególną uwagę należy zwrócić na odpowiednie role parlamentów, władz lokalnych i społeczeństwa obywatelskiego, m.in. w odniesieniu do udziału, nadzoru i odpowiedzialności;
- d) skuteczne formy i instrumenty współpracy, zgodne z najlepszymi praktykami OECD/DAC, w tym wykorzystanie innowacyjnych instrumentów łączących dotacje i pożyczki oraz innych mechanizmów podziału ryzyka w wybranych sektorach i państwach oraz zaangażowanie sektora prywatnego, z należytym uwzględnieniem zagadnień dotyczących zdolności obsługi zadłużenia i liczby mechanizmów tego rodzaju, wymóg systematycznej oceny skutków zgodnie z celami niniejszego rozporządzenia, w szczególności z celem polegającym na ograniczaniu ubóstwa, oraz szczególne mechanizmy wsparcia budżetowego, takie jak umowy na rzecz budowania państwowości. Wszystkie programy, interwencje oraz formy i instrumenty współpracy dostosowuje się do konkretnej sytuacji poszczególnych krajów lub regionów partnerskich, koncentrując się na podejściach opartych na programach, na zapewnianiu przewidywalnego finansowania pomocy, na mobilizacji środków prywatnych, w tym z lokalnego sektora prywatnego, na zapewnianiu powszechnego i niedyskryminującego dostępu do podstawowych usług oraz na rozwijaniu i wykorzystywaniu systemów krajowych;
- e) mobilizację dochodów krajowych i wzmocnienie polityki fiskalnej krajów partnerskich w celu zmniejszenia ubóstwa i uzależnienia od pomocy;
- f) pogłębienie wpływu polityki i programowania w różnych dziedzinach poprzez koordynację i harmonizację działań darczyńców w celu stworzenia synergii, unikanie nakładania się i dublowania działań, zapewnienia większej kompletności oraz wspierania inicjatyw z udziałem wszystkich darczyńców oraz poprzez koordynację działań w krajach i regionach partnerskich z zastosowaniem uzgodnionych wytycznych i najlepszych praktyk w zakresie koordynacji i skuteczności pomocy;
- g) oparte na wynikach podejście do kwestii rozwoju, m.in. poprzez przejrzyste i określone przez poszczególne państwa ramy wyników, których podstawą są, w stosownych przypadkach, uzgodnione na poziomie międzynarodowym wartości docelowe i porównywalne oraz dające się skumulować wskaźniki, takie jak określone w milenijnych celach rozwoju, co pozwoli na ocenę i przedstawienie wyników, w tym rezultatów i wpływu pomocy rozwojowej.

6. W stosownych przypadkach Unia wspiera działania przyczyniające się do realizacji dwustronnej, regionalnej i wielostronnej współpracy oraz dialogu, rozwojowy wymiar umów o partnerstwie oraz trójstronną współpracę. Unia wspiera współpracę południe-południe.

7. W swoich działaniach w zakresie współpracy na rzecz rozwoju Unia odpowiednio wykorzystuje i rozpowszechnia doświadczenia państw członkowskich związane z procesami reform i procesem przejścia oraz wyciągnięte z nich wnioski.

8. Unia dąży do zapewnienia regularnej wymiany informacji z uczestnikami partnerstwa zgodnie z art. 4 Umowy o partnerstwie AKP-UE.

TYTUŁ II

PROGRAMOWANIE I PRZYDZIAŁ ŚRODKÓW FINANSOWYCH

Artykuł 3

Ramy ogólne przydziału środków finansowych

1. Komisja określa wieloletnie, indykatywne przydziały zasobów dla każdego z państw i regionów AKP oraz na rzecz współpracy między państwami AKP na podstawie kryteriów określonych w art. 3, 9 i 12c załącznika IV do Umowy o partnerstwie AKP-UE, w ramach limitów finansowych określonych w art. 2 Umowy wewnętrznej.

2. Na etapie określania indykatywnych przydziałów krajowych stosuje się zróżnicowane podejście, aby zapewnić krajom partnerskim prowadzenie współpracy dostosowanej do ich specyfiki z uwzględnieniem:

- a) ich potrzeb;
- b) ich zdolności do generowania zasobów finansowych, możliwości dostępu do źródeł finansowania i zdolności absorpcyjnej;
- c) ich zobowiązań i osiągniętych wyników; oraz
- d) możliwego wpływu pomocy unijnej.

Podczas przyznawania środków priorytetowo traktuje się kraje najbardziej potrzebujące, w szczególności kraje najsłabiej rozwinięte, kraje o niskich dochodach, kraje znajdujące się w sytuacji kryzysowej, pokryzysowej, niestabilnej i podatne na zagrożenia.

Unia dostosuje swoją pomoc dzięki dynamicznym, zorientowanym na wyniki i właściwym dla poszczególnych krajów środkom, o których mowa w art. 7 ust. 2, zależnie od sytuacji danego kraju, jego zaangażowania i postępów w kwestiach takich jak dobre rządy, prawa człowieka, demokracja, praworządność, a także zdolności tego kraju do przeprowadzania reform i zaspokojania żądań i potrzeb jego ludności.

3. Komitet EFR wymienia poglądy na temat metody określania wieloletnich, indykatywnych przydziałów zasobów, o których mowa w ust. 1.

Artykuł 4

Ramy ogólne programowania

1. Proces programowania dotyczący pomocy dla państw i regionów AKP w ramach Umowy o partnerstwie AKP-UE odbywa się zgodnie z ogólnymi zasadami, o których mowa w art. 1–14 załącznika IV do tej umowy oraz w art. 1 i 2 niniejszego rozporządzenia.

2. Z wyjątkiem przypadków przewidzianych w ust. 3 programowania dokonuje się wspólnie z danym krajem lub regionem partnerskim i dostosowuje się je do strategii danego kraju lub regionu na rzecz ograniczania ubóstwa lub strategii im równoważnych.

W celu zwiększenia spójności, komplementarności i jednolitości swoich działań w zakresie współpracy Unia i jej państwa członkowskie prowadzą wzajemne konsultacje we wczesnej fazie procesu programowania i przez cały ten proces. Konsultacje te mogą skutkować wspólnym programowaniem z udziałem reprezentowanych na miejscu państw członkowskich. Wspólne programowanie powinno opierać się na wykorzystaniu najmocniejszych stron poszczególnych darczyńców unijnych. Zachęca się wszystkie pozostałe państwa członkowskie do wnoszenia wkładu na rzecz wzmocnienia wspólnych działań zewnętrznych podejmowanych przez Unię.

Operacje finansowania przez EBI przyczyniają się do stosowania ogólnych zasad Unii, w szczególności tych określonych w art. 21 Traktatu o Unii Europejskiej (TUE), oraz realizacji celów Umowy o partnerstwie AKP-UE, takich jak ograniczanie ubóstwa poprzez trwałe, sprzyjające włączeniu społecznemu wzrost oraz rozwój gospodarczy, społeczny i w dziedzinie środowiska. EBI i Komisja powinny dążyć w stosownych przypadkach do zmaksymalizowania efektu synergii w procesie programowania 11. EFR. Konsultacje z EBI dotyczące spraw związanych z jego wiedzą fachową i operacjami odbywają się na wczesnym etapie, co ma zwiększyć spójność działań zewnętrznych podejmowanych przez Unię.

Konsultacje prowadzone są też z pozostałymi darczyńcami i partnerami w dziedzinie rozwoju, między innymi z przedstawicielami społeczeństwa obywatelskiego oraz władz lokalnych i regionalnych.

3. W okolicznościach takich jak te, o których mowa w art. 3 ust. 3 oraz w art. 4 ust. 5 załącznika IV do Umowy o partnerstwie AKP-UE, Komisja może ustanowić szczegółowe przepisy dotyczące programowania i realizacji pomocy rozwojowej w drodze samodzielnego zarządzania zasobami przydzielonymi danemu państwu zgodnie z polityką Unii w odpowiednich obszarach.

4. Unia będzie zasadniczo koncentrowała swoją pomoc dwustronną na maksymalnie trzech sektorach, których wybór ma zostać uzgodniony z krajami partnerskimi.

Artykuł 5

Dokumenty programowe

1. Dokumenty strategiczne są dokumentami sporządzanymi przez Unię oraz dany kraj lub region partnerski w celu zapewnienia spójnych ram polityki na rzecz rozwoju współpracy, zgodnie z ogólnym przeznaczeniem i zakresem, celami i ogólnymi zasadami Umowy o partnerstwie AKP-UE oraz zgodnie z zasadami określonymi w art. 2, 8 i 12a załącznika IV do tej umowy.

Podczas przygotowywania oraz wprowadzania w życie dokumentów strategicznych przestrzegane są zasady skuteczności pomocy: odpowiedzialność krajowa, partnerstwo, koordynacja, harmonizacja, dostosowanie do systemów państwa otrzymującego pomoc lub systemów regionalnych, przejrzystość oraz ukierunkowanie na rezultaty, zgodnie z art. 2 niniejszego rozporządzenia. Okres programowania musi być zasadniczo zsynchronizowany z cyklami strategicznymi kraju partnerskiego.

2. Za zgodą kraju lub regionu partnerskiego dokument strategiczny nie będzie wymagany od:

- a) krajów lub regionów posiadających strategię rozwoju w formie planu rozwoju lub podobnego dokumentu dotyczącego rozwoju, zatwierdzonej przez Komisję jako podstawa odpowiednich wieloletnich programów indykatorywnych, w czasie przyjmowania ostatniego z wymienionych dokumentów;
- b) krajów lub regionów, dla których między Unią a państwami członkowskimi został uzgodniony wspólny wieloletni dokument programowy;
- c) krajów lub regionów, w których został już sporządzony wspólny dokument ramowy zapewniający kompleksowe podejście unijne do stosunków z danym krajem lub regionem partnerskim, w tym unijną politykę na rzecz rozwoju;
- d) regionów, które mają strategię wspólnie uzgodnioną z Unią;
- e) krajów, w których Unia zamierza zsynchronizować swoją strategię z nowym cyklem krajowym, począwszy od dnia 1 stycznia 2017 r.; w takich przypadkach wieloletni program indykatorywny realizowany w okresie przejściowym między 2014 r. a początkiem nowego cyklu krajowego będzie obejmował działania Unii w odniesieniu do danego kraju.

3. Dokumenty strategiczne nie są wymagane od krajów lub regionów otrzymujących w ramach niniejszego rozporządzenia wstępny przydział funduszy unijnych w wysokości nieprzekraczającej 50 mln EUR na lata 2014–2020. W takich przypadkach wieloletnie programy indykatorywne będą obejmowały działania Unii w odniesieniu do takich krajów lub regionów.

Jeżeli warianty, o których mowa w ust. 2 i 3, są dla danego kraju lub regionu partnerskiego nie do przyjęcia, sporządza się dokument strategiczny.

4. Z wyjątkiem okoliczności, o których mowa w art. 4 ust. 3, wieloletnie programy indykatorywne są oparte na dialogu z danym krajem lub regionem partnerskim oraz są sporządzane na podstawie dokumentów strategicznych lub podobnych dokumentów, o których mowa w niniejszym artykule, a także będą przedmiotem umowy zawieranej z danym krajem lub regionem.

Na użytek niniejszego rozporządzenia, kiedy jest to zgodne z zasadami i warunkami ustalonymi w niniejszym ustępie, łącznie z indykatorywnym przydziałem środków i z procedurą przewidzianą w art. 14, wspólny wieloletni dokument programowy, przewidziany w ust. 2 lit. b) niniejszego artykułu, można uznać za wieloletni program indykatorywny w porozumieniu z danym krajem lub regionem partnerskim.

5. W wieloletnich programach indykatorywnych określa się priorytetowe sektory wybrane do finansowania przez Unię, szczegółowe cele, oczekiwane rezultaty oraz wskaźniki efektywności, a także indykatorywny przydział środków finansowych, zarówno całkowity, jak i w podziale na priorytetowe dziedziny. W programach wyjaśnione zostanie także, jak proponowane programy przyczynią się do ogólnej strategii krajowej, o której mowa w niniejszym artykule, i do realizacji Programu działań na rzecz zmian.

Zgodnie z zasadami skuteczności pomocy wewnętrzna strategia państw AKP dąży do uniknięcia fragmentaryzacji i zapewnia komplementarność z programami krajowymi i regionalnymi oraz stanowi dla nich rzeczywistą wartość dodaną.

6. Oprócz dokumentów programowych dla krajów i regionów Komisja i państwa AKP opracowuje wspólnie, za pośrednictwem Sekretariatu AKP, wewnętrzny dokument strategiczny państw AKP oraz powiązany wieloletni program indykacyjny, zgodnie z zasadami ustanowionymi w art. 12–14 załącznika IV do Umowy o partnerstwie AKP-UE.

7. Szczegółowe przepisy, o których mowa w art. 4 ust. 3, mogą mieć formę specjalnych programów wsparcia z uwzględnieniem szczególnych okoliczności, o których mowa w art. 6 ust. 1.

Artykuł 6

Programowanie dla krajów i regionów znajdujących się w sytuacji kryzysowej, pokryzysowej lub niestabilności

1. Przy opracowywaniu dokumentów programowych dla krajów i regionów znajdujących się w sytuacji kryzysowej, pokryzysowej lub niestabilności lub krajów narażonych na klęski żywiołowe w sposób należyty uwzględnia się podatność tych krajów, regionów i ich ludności na zagrożenia, ich szczególne potrzeby oraz okoliczności panujące w danych krajach lub regionach.

Unia jest nadal w pełni zaangażowana we wdrażanie Nowego Ładu na rzecz państw niestabilnych i jego zasad, skupiając się m.in. na pięciu celach dotyczących pokoju i budowania państwowości, dbając o przyjmowanie odpowiedzialności przez podmioty lokalne i ściśle dostosowując się do planów krajowych opracowywanych w ramach realizacji Nowego Ładu.

Odpowiednią uwagę zwróci się na kwestię zapobiegania konfliktom i rozwiązywania ich, budowanie państwowości i pokoju, działania związane z pojednaniem i odbudową po zakończeniu konfliktu, kładąc szczególny nacisk na pluralistyczne i legalne polityki, bezpieczeństwo, sprawiedliwość, podstawy gospodarcze i tworzenie zdolności, tak by zagwarantować odpowiedzialne i uczciwe dostarczanie usług. Szczególną uwagę w tych procesach zwróci się na rolę kobiet i perspektywę dzieci.

Jeżeli kraje lub regiony partnerskie są bezpośrednio zaangażowane w sytuację kryzysową, pokryzysową lub niestabilności albo są nią dotknięte, szczególny nacisk zostaje położony na lepszą koordynację działań w zakresie pomocy, odbudowy i rozwoju wśród wszystkich zainteresowanych podmiotów, także na rzecz inicjatyw politycznych, by wspierać te kraje lub regiony w przejściu od sytuacji nadzwyczajnej do fazy rozwoju. W programach dla krajów i regionów znajdujących się w sytuacji niestabilności lub regularnie nawiedzanych przez klęski żywiołowe przewiduje się działania mające na celu osiągnięcie stanu gotowości na wypadek klęski żywiołowej i zapobieganie klęskom oraz zarządzanie ich skutkami, a także uwzględnia się podatność na wstrząsy i wzmacnia odporność.

2. W odniesieniu do krajów lub regionów znajdujących się w sytuacji kryzysowej, pokryzysowej lub niestabilności można przeprowadzić przegląd ad hoc krajowej lub regionalnej strategii współpracy. W wyniku takich przeglądów można zaproponować konkretną i dostosowaną strategię w celu zapewnienia przejścia do fazy długoterminowej współpracy i rozwoju, promowania lepszej koordynacji i przejścia od stosowania instrumentów o charakterze humanitarnym do instrumentów polityki na rzecz rozwoju.

Artykuł 7

Zatwierdzanie i modyfikacja dokumentów programowych

1. Komisja zatwierdza dokumenty programowe, w tym zawarte w nich przydziały indykacyjne, zgodnie z procedurą określoną w art. 14.

W tym samym czasie, w którym dokumenty strategiczne są przesyłane do komitetu EFR, Komisja przesyła je także Wspólnemu Zgromadzeniu Parlamentarnemu w celach informacyjnych, przy czym w pełni przestrzega procedury decyzyjnej przewidzianej w tytule IV niniejszego rozporządzenia.

Następnie dokumenty programowe są zatwierdzane przez dane państwo lub dany region AKP, jak przewidziano w załączniku IV do Umowy o partnerstwie AKP-UE. Kraje lub regiony, które nie podpisały dokumentu programowego, nadal kwalifikują się do finansowania na warunkach określonych w art. 4 ust. 3 niniejszego rozporządzenia.

2. Dokumenty strategiczne i wieloletnie programy indykacyjne, w tym zawarte w nich przydziały indykacyjne, można dostosowywać, biorąc pod uwagę przeglądy przewidziane w art. 5, 11 i 14 załącznika IV do Umowy o partnerstwie AKP-UE.

Zgodnie z przepisami art. 2 ust. 4 i art. 3 ust. 2 niniejszego rozporządzenia oraz korzystając z doświadczeń nabytych podczas poprzednich EFR i innych doświadczeń związanych z motywowaniem, w tym wyciągniętych wniosków, przydziały indykacyjne dla poszczególnych krajów mogą być uzupełniane za pośrednictwem m.in. mechanizmu opartego na wynikach. W tym kontekście, uznając, że krajom niestabilnym i podatnym na zagrożenia przyznaje się specjalne traktowanie, aby zagwarantować, że ich szczególne potrzeby są należycie uwzględniane, zasoby – jeśli możliwe w maksymalnej wysokości równej motywującej transzy w zakresie sprawowania rządów przewidzianej w ramach 10. EFR – mają zostać udostępnione w celu stworzenia zachęt do przeprowadzenia reform zorientowanych na wyniki zgodnie z Programem działań na rzecz zmian i do wypełnienia zobowiązań przewidzianych w Umowie o partnerstwie AKP-UE. Komitet EFR zgodnie z art. 14 ust. 2 niniejszego rozporządzenia prowadzi wymianę poglądów na temat mechanizmu opartego na wynikach.

3. Procedura określona w art. 14 obowiązuje także w przypadku istotnych zmian, które prowadzą do znacznych modyfikacji strategii, powiązanych z nią dokumentów programowych lub możliwego do zaprogramowania przydziału zasobów. W stosownych przypadkach odpowiednie załączniki do dokumentów programowych są następnie zatwierdzane przez dane państwo lub dany region AKP.

4. Ze względu na konieczność uzasadnionej, szczególnie pilnej potrzeby, taką jak kryzys lub bezpośrednie zagrożenie dla demokracji, praworządności, praw człowieka lub podstawowych wolności, w tym przypadki wspomniane w art. 6 ust. 2, procedurę, o której mowa w art. 14 ust. 4, można stosować do modyfikowania dokumentów programowych, o których mowa w art. 5.

TYTUŁ III

REALIZACJA

Artykuł 8

Ogólne ramy realizacji

Realizacja pomocy dla państw i regionów AKP, którą zarządza Komisja wraz z EBI na mocy Umowy o partnerstwie AKP-UE, odbywa się zgodnie z rozporządzeniem finansowym, o którym mowa w art. 10 ust. 2 Umowy wewnętrznej (zwanym dalej „rozporządzeniem finansowym dotyczącym EFR”).

Artykuł 9

Przyjmowanie programów działania, środków indywidualnych i środków szczególnych

1. Komisja przyjmuje roczne programy działania w oparciu o dokumenty programowania indykatywnego, o których mowa w art. 5.

W przypadku powtarzających się działań Komisja może również przyjąć wieloletnie programy działania na okres do trzech lat.

W razie potrzeby i gdy jest to konieczne uzasadnione, działanie może zostać podjęte w formie środka indywidualnego przed przyjęciem lub po przyjęciu rocznych lub wieloletnich programów działania.

2. Programy działania oraz środki indywidualne są przygotowywane przez Komisję wraz z danym krajem lub regionem partnerskim, z udziałem reprezentowanych na miejscu państw członkowskich oraz, w razie potrzeby, w koordynacji z innymi darczyńcami, zwłaszcza w przypadkach wspólnego programowania, oraz z EBI. Państwa członkowskie, które nie są reprezentowane na miejscu, będą informowane o podejmowanych działaniach.

Programy działania zawierają szczegółowy opis każdej przewidzianej operacji. W opisie tym określone zostaną zamierzone cele, spodziewane rezultaty oraz główne działania.

Opis przedstawia zamierzone cele, czyli osiągnięcia, wyniki i skutki, a także cele ilościowe lub jakościowe, i wyjaśni związki między poszczególnymi celami oraz celami określonymi w wieloletnim programie indykatywnym. Osiągnięciom i, co do zasady, wynikom towarzyszą szczegółowe, wymierne i realistyczne wskaźniki wraz z wartościami początkowymi i ujętymi w ramy czasowe punktami odniesienia, które powinny być w jak największym stopniu dostosowane do własnych osiągnięć i punktów odniesienia danego kraju lub regionu partnerskiego. Ocena kosztów i korzyści zostanie przeprowadzona w odpowiednich przypadkach.

W opisie określone są zagrożenia oraz, w stosownych przypadkach, propozycje ich minimalizowania, analiza kontekstu danego sektora i najważniejszych zainteresowanych stron, metody wdrażania, budżet i indykatywny harmonogram, a w przypadku wsparcia budżetowego – kryteria wypłat, w tym ewentualne zmienne transze. Opis precyzuje także wszelkie powiązane środki wsparcia oraz ustalenia dotyczące monitorowania, audytu i oceny.

W stosownych przypadkach opis ten określa komplementarność z obecnymi lub planowanymi działaniami EIB w kraju lub regionie partnerskim.

3. W przypadkach, o których mowa w art. 4 ust. 3, oraz w razie wystąpienia nieprzewidzianych i koniecznych uzasadnionych potrzeb lub wyjątkowych okoliczności Komisja może przyjąć środki szczególne, m.in. środki w celu ułatwienia przejścia od pomocy nadzwyczajnej do długoterminowych operacji rozwoju lub środki lepiej przygotowujące do radzenia sobie z powtarzającymi się sytuacjami kryzysowymi.

4. Programy działania i środki indywidualne określone w ust. 1, w przypadku których wysokość unijnej pomocy przekracza 5 milionów EUR, oraz środki szczególne, w przypadku których wysokość unijnej pomocy przekracza 10 milionów EUR, są przyjmowane przez Komisję z zastosowaniem procedury, o której mowa w art. 14 niniejszego rozporządzenia. Zastosowanie tej procedury nie jest wymagane w odniesieniu do programów działania i środków nieprzekraczających podanych progów oraz do ich nieznacznych zmian. Nieznaczne zmiany oznaczają dostosowania techniczne, takie jak przedłużenie okresu realizacji, przesunięcie środków w ramach prognozowanego budżetu lub zwiększenie czy zmniejszenie wielkości budżetu o mniej niż 20 % w stosunku do pierwotnego budżetu, lecz nie więcej niż 10 mln EUR, pod warunkiem że zmiany te nie wpływają znacząco na cele pierwotnego programu działania lub środka. W takim wypadku Komisja przyjmuje programy działania i środki oraz nieznaczne zmiany do nich, a następnie w ciągu jednego miesiąca od ich przyjęcia informuje o tym komitet EFR.

Każde państwo członkowskie może zwrócić się o wycofanie projektu lub programu z programu działania przedłożonego komitetowi EFR zgodnie z procedurą określoną w art. 14 niniejszego rozporządzenia. Jeżeli wniosek taki ma poparcie mniejszości blokującej państw członkowskich określonej w art. 8 ust. 3 w związku z art. 8 ust. 2 Umowy wewnętrznej, program działania jest przyjmowany przez Komisję bez danego projektu lub programu. Jeżeli Komisja – zgodnie z opiniami państw członkowskich zebranych w komitecie EFR – nie wyrazi zamiaru zarzucenia wycofanego projektu lub programu, jest on na późniejszym etapie ponownie przedkładany komitetowi EFR poza danym programem działania w formie indywidualnego środka, który następnie zostaje przyjęty przez Komisję zgodnie z procedurą określoną w art. 14 niniejszego rozporządzenia.

W należycie uzasadnionych i szczególnie pilnych przypadkach, takich jak sytuacje kryzysowe, klęski żywiołowe lub katastrofy spowodowane przez człowieka czy bezpośrednie zagrożenie demokracji, praworządności, praw człowieka lub podstawowych wolności, Komisja może przyjąć środki indywidualne lub środki szczególne bądź zmiany w odniesieniu do istniejących programów działania i środków, zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 14 ust. 4 niniejszego rozporządzenia.

5. Komisja przyjmuje konkretne programy działania dotyczące wydatków na działania wspierające, o których mowa w art. 6 Umowy wewnętrznej, zgodnie z procedurą określoną w art. 14 niniejszego rozporządzenia. Wszelkie zmiany w programach działania dotyczących wydatków na działania wspierające przyjmowane są zgodnie z tą samą procedurą.

6. W przypadku projektów, które mogą mieć wpływ na środowisko, na poziomie projektu przeprowadza się odpowiednią kontrolę środowiskową – w tym, w stosownych przypadkach, ocenę oddziaływania na środowisko – między innymi pod kątem wpływu na zmianę klimatu, różnorodność biologiczną i powiązane skutki społeczne, zwłaszcza wówczas, gdy jest prawdopodobne, że projekty te mają istotne szkodliwe oddziaływanie na środowisko lub powodują szczególne, zróżnicowane lub bezprecedensowe skutki społeczne. Ta kontrola jest prowadzona zgodnie z praktykami uznanymi na szczeblu międzynarodowym. W stosownych przypadkach przeprowadza się strategiczne oceny oddziaływania na środowisko podczas realizacji programów sektorowych. Należy zapewnić udział zainteresowanych stron w procesie oceny oddziaływania na środowisko oraz powszechny dostęp do jej wyników.

Artykuł 10

Dodatkowe wkłady państw członkowskich

1. Państwa członkowskie mogą również z własnej inicjatywy przekazywać Komisji lub EBI wkłady dobrowolne zgodnie z art. 1 ust. 9 Umowy wewnętrznej, aby pomóc w osiągnięciu celów Umowy o partnerstwie AKP-UE poza uzgodnieniami dotyczącymi współfinansowania wspólnego. Takie wkłady nie wpływają na całkowity przydział środków finansowych w ramach 11. EFR. Traktuje się je w ten sam sposób, co regularne wkłady państw członkowskich, o których mowa w art. 1 ust. 2 Umowy wewnętrznej, z wyjątkiem przepisów art. 6 i 7 Umowy wewnętrznej, co do których w dwustronnej umowie dotyczącej wkładów mogą zostać zawarte specjalne ustalenia.

2. Przeznaczanie środków na określony cel powinno mieć miejsce wyłącznie w odpowiednio uzasadnionych okolicznościach, na przykład w odpowiedzi na wyjątkowe okoliczności, o których mowa w art. 4 ust. 3. W takim przypadku dobrowolne wkłady powierzone Komisji traktuje się jako dochody przeznaczone na określony cel zgodnie z rozporządzeniem finansowym dotyczącym EFR.

3. Dodatkowe środki ujmują się w procesach programowania i przeglądu oraz w rocznych programach działania, w środkach indywidualnych i szczególnych, o których mowa w niniejszym rozporządzeniu; środki te odzwierciedlają odpowiedzialność własną danego kraju lub regionu partnerskiego.

4. Komisja przyjmuje wszelkie powstałe zmiany w programach działania, środkach indywidualnych lub środkach szczególnych zgodnie z art. 9.

5. Państwa członkowskie powierzające Komisji lub EBI dodatkowe dobrowolne wkłady, aby pomóc w osiągnięciu celów Umowy o partnerstwie AKP-UE, informują o nich wcześniej Radę i komitet EFR lub Komitet Instrumentu Inwestycyjnego.

Artykuł 11

Podatki, cła i opłaty

Unijna pomoc nie jest przedmiotem szczególnych podatków, ceł ani opłat i nie stwarza obowiązku ich pobierania.

Nie naruszając postanowień art. 31 załącznika IV do Umowy o partnerstwie AKP-UE, wspomniane podatki, cła i opłaty mogą być kwalifikowalne na warunkach określonych w rozporządzeniu finansowym dotyczącym EFR.

Artykuł 12

Ochrona interesów finansowych Unii

1. Komisja przyjmuje odpowiednie środki zapewniające w trakcie realizacji działań finansowanych na podstawie niniejszego rozporządzenia, ochronę interesów finansowych Unii Europejskiej przez stosowanie środków zapobiegania nadużyciom finansowym, korupcji i innym bezprawnym czynom, w drodze skutecznych kontroli oraz – w razie wykrycia nieprawidłowości – w drodze odzyskiwania lub, w odpowiednich przypadkach, dochodzenia kwot nienależnie wypłaconych oraz, w odpowiednich przypadkach, stosowania skutecznych, proporcjonalnych i odstraszających kar administracyjnych i pieniężnych.

2. Komisja lub jej przedstawiciele oraz Trybunał Obrachunkowy mają uprawnienia do przeprowadzania audytu lub gdy chodzi o organizacje międzynarodowe – uprawnienia do weryfikacji zgodnie z umowami zawartymi z tymi organizacjami – oraz uprawnienia do weryfikacji, na podstawie dokumentacji i kontroli na miejscu, wobec wszystkich beneficjentów dotacji, wykonawców i podwykonawców, którzy otrzymują od Unii środki zgodnie z niniejszym rozporządzeniem.

3. Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF) może przeprowadzać dochodzenia obejmujące kontrole i inspekcje na miejscu zgodnie z przepisami i procedurami określonymi w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 883/2013⁽¹⁾ oraz w rozporządzeniu Rady (Euratom, WE) nr 2185/96⁽²⁾, w celu ustalenia, czy w związku z umową o udzielenie dotacji, decyzją o udzieleniu dotacji lub zamówieniem dotyczącym finansowania na podstawie niniejszego rozporządzenia miały miejsce nadużycie finansowe, korupcja lub jakikolwiek inny bezprawny czyn, naruszające interesy finansowe Unii.

4. Bez uszczerbku dla ust. 1, 2 i 3, umów o współpracy z państwami trzecimi i organizacjami międzynarodowymi, zamówienia, umowy o udzielenie dotacji i decyzje o udzieleniu dotacji wynikające z wdrożenia niniejszego rozporządzenia zawierają przepisy, na mocy których wyraźnie upoważnia się Komisję, Trybunał Obrachunkowy i OLAF do prowadzenia takich audytów, kontroli i inspekcji na miejscu, zgodnie z posiadanymi odpowiednio przez te organy kompetencjami.

Artykuł 13

Zasady dotyczące narodowości i pochodzenia w zakresie postępowań o udzielenie zamówienia publicznego, przyznanie dotacji i innych procedur udzielania zamówień

Zasady dotyczące narodowości i pochodzenia w zakresie postępowań o udzielenie zamówienia publicznego, przyznanie dotacji i innych procedur udzielania zamówień są określone w art. 20 załącznika IV do Umowy o partnerstwie AKP-UE.

TYTUŁ IV

PROCEDURY DECYZYJNE

Artykuł 14

Zakres obowiązków komitetu EFR

1. Komitet EFR, ustanowiony zgodnie z art. 8 Umowy wewnętrznej, wydaje opinię zgodnie z procedurą określoną w ust. 3 i 4 niniejszego artykułu.

W postępowaniach prowadzonych przez komitet EFR w odniesieniu do kwestii dotyczących Banku uczestniczy obserwator EBI.

2. Zadania komitetu EFR obejmują następujące obowiązki określone w tytułach II i III niniejszego rozporządzenia:

- a) programowanie pomocy UE w ramach 11. EFR oraz przeprowadzanie przeglądów programowania ze zwróceniem szczególnej uwagi na strategię krajowe i regionalne oraz wewnętrzne strategię AKP; oraz
- b) monitorowanie procesu realizacji pomocy unijnej oraz jej ocena, obejmujące m.in. wpływ pomocy na ograniczanie ubóstwa, aspekty sektorowe, zagadnienia przekrojowe, przebieg koordynacji w terenie z państwami członkowskimi i innymi darczyńcami oraz postępy w stosowaniu zasad skuteczności pomocy, o których mowa w art. 2.

⁽¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 883/2013 z dnia 11 września 2013 r. dotyczące dochodzeń prowadzonych przez Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF) oraz uchylające rozporządzenie (WE) nr 1073/1999 Parlamentu Europejskiego i Rady i rozporządzenie Rady (Euratom) nr 1074/1999 (Dz.U. L 248 z 18.9.2013, s. 1).

⁽²⁾ Rozporządzenie Rady (Euratom, WE) nr 2185/96 z dnia 11 listopada 1996 r. w sprawie kontroli na miejscu oraz inspekcji przeprowadzanych przez Komisję w celu ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich przed nadużyciami finansowymi i innymi nieprawidłowościami (Dz.U. L 292 z 15.11.1996, s. 2).

W odniesieniu do programów wsparcia budżetowego, w których sprawie komitet EFR wydał pozytywną opinię, ale których realizację zawieszono, Komisja informuje z wyprzedzeniem komitet o tym zawieszeniu i wydanej następnie decyzji o wznowieniu wypłat.

Każde państwo członkowskie może zwrócić się w dowolnym momencie do Komisji o przekazanie komitetowi EFR informacji oraz o przeprowadzenie wymiany poglądów na temat kwestii związanych z zadaniami, o których mowa w niniejszym ustępie. W następstwie takiej wymiany poglądów państwa członkowskie mogą sformułować zalecenia, które Komisja bierze pod uwagę.

3. Zwracając się do komitetu EFR o opinię, przedstawiciel Komisji przedstawia komitetowi EFR projekt planowanych środków w terminie określonym w decyzji Rady w sprawie regulaminu komitetu EFR, o której mowa w art. 8 ust. 5 Umowy wewnętrznej. Komitet EFR wydaje opinię w terminie wyznaczonym przez przewodniczącego w zależności od pilności danej kwestii, lecz nie później niż w ciągu 30 dni. EBI uczestniczy w tej wymianie poglądów. Opinię przyjmuje się większością kwalifikowaną głosów, ustanowioną w art. 8 ust. 3 Umowy wewnętrznej, na podstawie głosów państw członkowskich ważonych zgodnie z postanowieniami art. 8 ust. 2 Umowy wewnętrznej.

Po wydaniu opinii przez komitet EFR Komisja przyjmuje środki mające natychmiastowe zastosowanie.

Jednak jeśli te środki nie są zgodne z opinią komitetu EFR, Komisja niezwłocznie informuje o nich Radę. W tym przypadku Komisja wstrzymuje się ze stosowaniem tych środków przez okres, który co do zasady nie jest dłuższy niż 30 dni, licząc od daty poinformowania Rady o tych środkach, i który w wyjątkowych okolicznościach można przedłużyć o okres nieprzekraczający 30 dni. Rada, stanowiąc taką samą większością kwalifikowaną co komitet EFR, może podjąć w tym okresie odmienną decyzję.

4. W należycie uzasadnionych i szczególnie pilnych przypadkach przewidzianych w art. 7 ust. 4 i art. 9 ust. 4 Komisja przyjmuje środki mające natychmiastowe zastosowanie, bez wcześniejszego przedstawienia ich komitetowi EFR, pozostające w mocy na czas obowiązywania przyjętego lub zmienionego dokumentu, programu działania lub środka.

Najpóźniej 14 dni po przyjęciu środków przewodniczący przedstawia je komitetowi EFR w celu uzyskania jego opinii.

Jeżeli komitet EFR wyda negatywną opinię zgodnie z ust. 3 niniejszego artykułu, Komisja natychmiast uchyla środki przyjęte zgodnie z akapitem pierwszym niniejszego artykułu.

Artykuł 15

Instrument na rzecz Pokoju w Afryce

W indykatywnych programach współpracy między państwami AKP przeznacza się środki na Instrument na rzecz Pokoju w Afryce. Środki te można uzupełnić regionalnymi programami indykatywnymi. Specjalną procedurę stosuje się następująco:

- a) na wniosek Unii Afrykańskiej, poparty przez Komitet Ambasadorów AKP, Komisja opracowuje wieloletnie programy działania, określając w nich realizowane cele, zakres i charakter możliwych interwencji oraz ustalenia dotyczące realizacji; uzgodniony wzór sprawozdania zostaje określony na poziomie interwencji. W załączniku do każdego programu działania opisuje się szczegółowe procedury decyzyjne dla każdego możliwego rodzaju interwencji w zależności od ich charakteru, rozmiaru i stopnia pilności;
- b) programy działań, wraz załącznikiem, o którym mowa w lit. a), oraz wszelkie ewentualne zmiany, są – przed przyjęciem przez Komisję – omawiane w ramach odpowiednich przygotowawczych grup roboczych Rady oraz w ramach Komitetu Politycznego i Bezpieczeństwa oraz zatwierdzane przez Coreper większością kwalifikowaną określoną w art. 8 ust. 3 Umowy wewnętrznej;
- c) programy działania, z wyjątkiem załącznika, o którym mowa w lit. a), stanowią podstawę umowy finansowej zawieranej pomiędzy Komisją a Unią Afrykańską;
- d) każda interwencja przeprowadzana w oparciu o umowę finansową podlega zatwierdzeniu przez Komitet Polityczny i Bezpieczeństwa; odpowiednie przygotowawcze grupy robocze Rady są informowane lub – przynajmniej w przypadku gdy finansowane mają być nowe operacje wspierania pokoju – konsultowane we właściwym terminie przed przekazaniem do Komitetu Politycznego i Bezpieczeństwa zgodnie z konkretnymi procedurami decyzyjnymi, o których mowa w lit. a), aby zagwarantować uwzględnienie – obok wymiaru wojskowego i dotyczącego bezpieczeństwa – związanych z rozwojem i finansami aspektów przewidzianych środków. Bez uszczerbku dla finansowania nowych operacji wspierania pokoju specjalną uwagę zwraca się na działania uznawane za oficjalną pomoc rozwojową;

- e) na wniosek Rady lub komitetu EFR Komisja co roku przygotowuje do wiadomości Rady i komitetu EFR sprawozdanie z działalności dotyczące wykorzystania środków, rozróżniając w nim zobowiązania i wypłaty w ramach oficjalnej pomocy rozwojowej i inne zobowiązania i wypłaty.

Na zakończenie pierwszego wieloletniego programu działania Unia i jej państwa członkowskie przeprowadzą przegląd wyników i procedur Instrumentu na rzecz Pokoju w Afryce i omówią warianty finansowania w przyszłości. W tym kontekście w celu zbudowania solidniejszych podstaw funkcjonowania przedmiotowego instrumentu Unia i jej państwa członkowskie omówią kwestię środków finansowych przeznaczonych na operacje wspierania pokoju, w tym operacje finansowane z EFR, oraz kwestię zrównoważonego wspierania przez Unię operacji wspierania pokoju prowadzonych przez stronę afrykańską po 2020 r. Ponadto Komisja nie później niż w 2018 r. oceni Instrument na rzecz Pokoju w Afryce.

Artykuł 16

Komitet Instrumentu Inwestycyjnego

1. Komitet Instrumentu Inwestycyjnego, utworzony pod auspicjami EBI zgodnie z art. 9 Umowy wewnętrznej, składa się z przedstawicieli rządów państw członkowskich i przedstawiciela Komisji. Do udziału w posiedzeniach komitetu zaprasza się także obserwatora z Sekretariatu Generalnego Rady oraz obserwatora z Europejskiej Służby Działań Zewnętrznych. Każde państwo członkowskie oraz Komisja wyznaczają po jednym przedstawicielu i jednym zastępcy. Aby utrzymać ciągłość działań, członkowie Komitetu Instrumentu Inwestycyjnego wybierają ze swojego grona, na okres dwóch lat, przewodniczącego komitetu. EBI zapewnia obsługę i wsparcie sekretariatu komitetu. Prawo do głosowania posiadają wyłącznie członkowie Komitetu Instrumentu Inwestycyjnego wyznaczeni przez państwa członkowskie lub ich zastępcy.

Rada, stanowiąc jednomyślnie, przyjmuje regulamin wewnętrzny Komitetu Instrumentu Inwestycyjnego na podstawie propozycji przedstawionej przez EBI po zasięgnięciu opinii Komisji.

Komitet Instrumentu Inwestycyjnego przyjmuje decyzje większością kwalifikowaną. Głosy są wazone zgodnie z postanowieniami art. 8 Umowy wewnętrznej.

Komitet Instrumentu Inwestycyjnego zbiera się co najmniej cztery razy w roku. Możliwe jest zwołanie dodatkowych posiedzeń na wniosek EBI lub członków Komitetu Instrumentu Inwestycyjnego zgodnie z zasadami określonymi w regulaminie wewnętrznym. Ponadto Komitet Instrumentu Inwestycyjnego może przedstawić swoją opinię w procedurze pisemnej na warunkach określonych w jego regulaminie wewnętrznym.

2. Komitet Instrumentu Inwestycyjnego zatwierdza:

- a) wytyczne operacyjne dotyczące wdrażania instrumentu inwestycyjnego;
- b) strategię inwestycyjną i plany operacyjne dotyczące instrumentu inwestycyjnego, w tym wskaźniki wydajności, w oparciu o cele Umowy o partnerstwie AKP-UE i ogólne zasady unijnej polityki rozwoju;
- c) roczne sprawozdania dotyczące instrumentu inwestycyjnego;
- d) wszelkie dokumenty z zakresu polityki ogólnej, w tym sprawozdania z oceny, dotyczące instrumentu inwestycyjnego.

3. Komitet Instrumentu Inwestycyjnego wydaje opinie dotyczące:

- a) propozycji przyznania dotacji na spłatę odsetek na mocy art. 2 ust. 7 i art. 4 ust. 2 lit. b) załącznika II do Umowy o partnerstwie AKP-UE. W takich przypadkach Komitet Instrumentu Inwestycyjnego wydaje również opinię w sprawie wykorzystania takiej dotacji na spłatę odsetek;
- b) propozycji inwestycji ze środków instrumentu inwestycyjnego w odniesieniu do wszystkich projektów, które uzyskały negatywną opinię Komisji;
- c) innych propozycji dotyczących instrumentu inwestycyjnego, opartych na ogólnych zasadach, o których mowa w wytycznych operacyjnych instrumentu inwestycyjnego;
- d) propozycje dotyczące rozwoju stosowanych przez EBI ram pomiaru wyników, w zakresie, w jakim te ramy mają zastosowanie do operacji na podstawie Umowy o partnerstwie AKP-UE.

W celu usprawnienia procesu zatwierdzania działań o małym zasięgu Komitet Instrumentu Inwestycyjnego może wydać pozytywną opinię w zakresie propozycji EBI dotyczących globalnego przydziału (dotacji na spłatę odsetek, pomocy technicznej) lub globalnego zezwolenia (w zakresie udzielania pożyczek, kapitału własnego), które są następnie, bez kolejnej opinii Komitetu Instrumentu Inwestycyjnego lub Komisji, przydzielane przez EBI na konkretne projekty zgodnie z kryteriami określonymi w przydziale/zezwoleń globalnym, w tym maksymalną kwotą dotacji na każdy projekt.

Ponadto organy zarządzające EBI mogą od czasu do czasu zwrócić się do Komitetu Instrumentu Inwestycyjnego z wnioskiem o opinię w sprawie wszystkich propozycji finansowania lub w sprawie niektórych kategorii propozycji finansowania.

4. EBI jest odpowiedzialny za terminowe przedstawianie Komitetowi Instrumentu Inwestycyjnego wszelkich kwestii wymagających jego zgody lub opinii, odpowiednio zgodnie z ust. 2 i 3. Wszystkie propozycje przedstawiane Komitetowi Instrumentu Inwestycyjnego do zaopiniowania składa się zgodnie z odpowiednimi kryteriami i zasadami określonymi w wytycznych operacyjnych dotyczących instrumentu inwestycyjnego.

5. EBI prowadzi ścisłą współpracę z Komisją i w odpowiednich przypadkach koordynuje swoje działania z innymi darczyńcami. EBI podejmuje w szczególności następujące działania:

- a) wraz z Komisją przygotowuje wytyczne operacyjne dotyczące instrumentu inwestycyjnego, o których mowa w ust. 2 lit. a), lub dokonuje ich przeglądu. EBI ponosi odpowiedzialność za zgodność z wytycznymi i gwarantuje, że wspierane przez niego projekty są zgodne z międzynarodowymi normami społecznymi i związanymi z ochroną środowiska oraz spójne z celami Umowy o partnerstwie AKP-UE i szeroko pojętymi zasadami unijnej polityki rozwoju, a także z odpowiednimi krajowymi lub regionalnymi strategiami współpracy;
- b) zwraca się do Komisji o opinię w trakcie opracowywania strategii inwestycyjnych, planów operacyjnych i dokumentów z zakresu polityki ogólnej;
- c) informuje Komisję o zarządzanych przez siebie projektach zgodnie z art. 18 ust. 1. Na etapie oceny projektu EBI zwraca się do Komisji o opinię w sprawie zgodności projektu z odpowiednią krajową lub regionalną strategią współpracy lub, w odpowiednich przypadkach, z ogólnymi celami instrumentu inwestycyjnego;
- d) z wyjątkiem dotacji na spłatę odsetek zawierających się w globalnym przydziale, o którym mowa w ust. 3 lit. a), na etapie oceny projektu zwraca się również do Komisji z wnioskiem o uznanie każdej propozycji przedstawionej Komitetowi Instrumentu Inwestycyjnego dotyczącej dotacji na spłatę odsetek za zgodną z art. 2 ust. 7 i art. 4 ust. 2 załącznika II do Umowy o partnerstwie AKP-UE i z kryteriami określonymi w wytycznych operacyjnych dotyczących instrumentu inwestycyjnego.

Jeżeli w ciągu trzech tygodni od przedstawienia danej propozycji Komisja nie wyraziła negatywnej opinii, uznaje się, że opinia Komisji jest pozytywna lub że Komisja uznała daną propozycję za zgodną z wymienionymi wyżej przepisami i kryteriami. Jeżeli chodzi o opinie w sprawach projektów sektora finansowego lub publicznego oraz zgodę na dotacje na spłatę odsetek, Komisja może zwrócić się z wnioskiem o przedstawienie jej propozycji ostatecznego projektu w celu zaopiniowania lub zatwierdzenia dwa tygodnie przed jej wysłaniem do Komitetu Instrumentu Inwestycyjnego.

6. Wszystkie działania, o których mowa w ust. 3 lit. a), b) lub c), są prowadzone przez EBI wyłącznie pod warunkiem uzyskania pozytywnej opinii Komitetu Instrumentu Inwestycyjnego.

Po uzyskaniu pozytywnej opinii Komitetu Instrumentu Inwestycyjnego EBI podejmuje decyzję dotyczącą danej propozycji zgodnie z własnymi procedurami. W szczególności EBI może zdecydować o zaniechaniu działań związanych z propozycją. EBI informuje okresowo Komitet Instrumentu Inwestycyjnego i Komisję o przypadkach, w których zdecydował nie podejmować dalszych działań na podstawie danej propozycji.

W przypadku pożyczek udzielanych z własnych zasobów oraz inwestycji z zasobów instrumentu inwestycyjnego, które nie wymagają opinii Komitetu Instrumentu Inwestycyjnego, EBI podejmuje decyzje w sprawie propozycji zgodnie z własnymi procedurami i, w przypadku instrumentu inwestycyjnego, zgodnie z wytycznymi operacyjnymi i strategiami inwestycyjnymi zatwierdzonymi przez Komitet Instrumentu Inwestycyjnego.

Niezależnie od negatywnej opinii Komitetu Instrumentu Inwestycyjnego w sprawie propozycji przyznania dotacji na spłatę odsetek EBI może podjąć dalsze działania w odniesieniu do danej pożyczki z pominięciem korzyści wynikających z dotacji na spłatę odsetek. EBI informuje okresowo Komitet Instrumentu Inwestycyjnego i Komisję o każdym przypadku, w którym zdecydował się podjąć takie działania w odniesieniu do danej pożyczki.

Z zastrzeżeniem warunków określonych w wytycznych operacyjnych dotyczących instrumentu inwestycyjnego i pod warunkiem że zasadniczy cel danej pożyczki lub inwestycji ze środków instrumentu inwestycyjnego pozostał niezmienny, EBI może podjąć decyzję o zmianie warunków pożyczki lub inwestycji ze środków instrumentu inwestycyjnego, pozytywnie zaopiniowanej przez Komitet Instrumentu Inwestycyjnego zgodnie z ust. 3 lub jakiegokolwiek pożyczki pozytywnie zaopiniowanej przez Komitet Instrumentu Inwestycyjnego odnośnie do dotacji na spłatę odsetek. W szczególności EBI może podjąć decyzję o zwiększeniu kwoty pożyczki lub inwestycji ze środków instrumentu inwestycyjnego maksymalnie o 20 %.

W przypadku projektów korzystających z dotacji na spłatę odsetek, o których mowa w art. 2 ust. 7 załącznika II do Umowy o partnerstwie AKP-UE, skutkiem takiego zwiększenia kwoty pożyczki może być proporcjonalne zwiększenie wartości dotacji na spłatę odsetek. EBI informuje okresowo Komitet Instrumentu Inwestycyjnego i Komisję o każdym przypadku, w którym zdecydował się podjąć takie działania. W przypadku projektów, o których mowa w art. 2 ust. 7 załącznika II do Umowy o partnerstwie AKP-UE, jeżeli przedstawiono wniosek o zwiększenie wartości dotacji na spłatę odsetek, przed podjęciem działań przez EBI wymagana jest opinia Komitetu Instrumentu Inwestycyjnego.

7. EBI zarządza inwestycjami ze środków instrumentu inwestycyjnego i wszystkimi środkami, które posiada z tytułu tego instrumentu, zgodnie z celami Umowy o partnerstwie AKP-UE. W szczególności może wchodzić w skład organów zarządzających i nadzorczych podmiotów prawnych, w których zainwestowano środki instrumentu inwestycyjnego, oraz może porozumiewać się w kwestii praw, jakie posiada z tytułu instrumentu inwestycyjnego, zrzekać się ich i je zmieniać zgodnie z wytycznymi operacyjnymi dotyczącymi instrumentu inwestycyjnego.

TYTUŁ V

PRZEPISY KOŃCOWE

Artykuł 17

Udział państwa trzeciego lub regionu państwa trzeciego

Aby zapewnić spójność i skuteczność pomocy unijnej, Komisja może zdecydować, że kraje rozwijające się, nienależące do AKP, i organizacje odpowiedzialne za integrację regionalną z udziałem państw AKP, promujące współpracę i integrację regionalną, kwalifikujące się do otrzymywania pomocy unijnej w ramach innych instrumentów finansowych UE na rzecz działań zewnętrznych, kwalifikują się do otrzymywania środków, o których mowa w art. 1 ust. 2 lit. a) ppkt (i) Umowy wewnętrznej, jeżeli dany projekt lub program ma charakter regionalny lub transgraniczny i jest zgodny z art. 6 załącznika IV do Umowy o partnerstwie AKP-UE. KTZ kwalifikujące się do otrzymywania pomocy unijnej na podstawie decyzji Rady 2013/755/UE oraz najbardziej oddalone regiony UE również mogą uczestniczyć w projektach i programach współpracy regionalnej; środki umożliwiające udział wspomnianych terytoriów lub najbardziej oddalonych regionów są środkami dodatkowymi w odniesieniu do funduszy, o których mowa w art. 1 ust. 2 lit. a) ppkt (i) Umowy wewnętrznej. Należy uwzględnić cel polegający na zacieśnieniu współpracy między państwami członkowskimi, najbardziej oddalonymi regionami Unii, KTZ oraz państwami AKP, a w stosownych przypadkach ustanowić mechanizmy koordynacji. Przepis regulujący wspomniane środki oraz rodzaje finansowania, o których mowa w rozporządzeniu Rady (UE) 2015/323⁽¹⁾, można określić w dokumentach strategicznych, wieloletnich programach indykatywnych, programach działania oraz środkach określonych w art. 9 niniejszego rozporządzenia.

Artykuł 18

Monitorowanie, sprawozdawczość i ocena pomocy przyznawanej w ramach EFR

1. Komisja i EBI regularnie monitorują prowadzone przez siebie działania i finansowane środki oraz dokonują przeglądu postępów w realizacji oczekiwanych rezultatów. Komisja przeprowadzi także oceny wpływu i skuteczności swoich polityk i działań sektorowych, jak również skuteczności programowania, w stosownych przypadkach za pomocą niezależnych ocen zewnętrznych. Propozycje Rady dotyczące niezależnych ocen zewnętrznych są brane pod uwagę w należyty sposób. Oceny należy przeprowadzić w oparciu o zasady dobrych praktyk OECD-DAC, dążąc do ustalenia, czy zostały osiągnięte cele szczegółowe, obejmujące kwestie równouprawnienia płci, do sformułowania zaleceń i do dostarczenia dowodów mających ułatwić wyciąganie wniosków w celu usprawnienia działań podejmowanych w przyszłości. Oceny te są prowadzone na podstawie wcześniej zdefiniowanych, jasnych, przejrzystych wskaźników, które w stosownych przypadkach są wymierne i dotyczą poszczególnych krajów.

EBI okresowo informuje Komisję i państwa członkowskie o realizacji projektów finansowanych z zasobów 11. EFR, którymi zarządza, zgodnie z procedurami określonymi w wytycznych operacyjnych instrumentu inwestycyjnego.

2. Sprawozdania z oceny wraz z odpowiedzią służb na główne zalecenia Komisja przesyła państwom członkowskim za pośrednictwem komitetu EFR oraz EBI tytułem informacji. Wszelkie oceny, w tym zalecenia i działania następcze, mogą zostać omówione przez komitet EFR na wniosek jednego z państw członkowskich. W takich przypadkach Komisja ponownie złoży sprawozdanie komitetowi EFR na temat realizacji uzgodnionych działań następczych. Wyniki uwzględnią się w projektowaniu programu i przydziale zasobów.

3. W proces oceny unijnej pomocy określonej na mocy niniejszego rozporządzenia Komisja włącza w odpowiednim stopniu wszystkie właściwe zainteresowane strony, a w stosownych przypadkach może zabiegać o przeprowadzenie wspólnych ocen z państwami członkowskimi, innymi darczyńcami i partnerami działającymi na rzecz rozwoju.

4. Komisja bada postępy w realizacji 11. EFR, w tym w realizacji wieloletnich indykatywnych programów, począwszy od 2016 r., przedstawia Radzie coroczne sprawozdanie na ten temat. Sprawozdanie zawierało będzie analizę najważniejszych osiągnięć i wyników, a gdy to możliwe – wpływu unijnej pomocy finansowej na skutki. W tym celu utworzone zostaną ramy dotyczące wyników. Sprawozdanie to przekazywane jest także Parlamentowi Europejskiemu, Europejskiemu Komitetowi Ekonomiczno-Społecznemu oraz Komitetowi Regionów.

⁽¹⁾ Rozporządzenie Rady (UE) 2015/323 z dnia 2 marca 2015 r. w sprawie rozporządzenia finansowego mającego zastosowanie do 11. Europejskiego Funduszu Rozwoju (zob. s. 17 niniejszego Dziennika Urzędowego).

5. Roczne sprawozdanie zawiera także informacje za rok poprzedni dotyczące finansowanych środków, wyników monitorowania i ocen, zaangażowania właściwych partnerów działających na rzecz rozwoju oraz realizacji zobowiązań i środków na pokrycie płatności w podziale na państwa, regiony i sektory współpracy. Zawiera także ilościową analizę początkowo przewidywanych i osiągniętych rezultatów, opartą m.in. na danych z systemów monitorowania, a także działania podjęte w związku z wyciągniętymi wnioskami.
6. W sprawozdaniu wykorzystuje się w miarę możliwości szczególne i wymierne wskaźniki odzwierciedlające rolę pomocy w realizacji celów Umowy o partnerstwie AKP-UE. Ponadto odzwierciedla się w nim najważniejsze wnioski i działania następcze podjęte w odniesieniu do zaleceń przedstawionych w ocenach z poprzednich lat. W sprawozdaniu ocenia się także, gdy jest to możliwe i istotne, przestrzeganie zasad skuteczności pomocy, również w odniesieniu do innowacyjnych instrumentów finansowych.
7. Unia Europejska i jej państwa członkowskie najpóźniej przed końcem 2018 r. dokonują przeglądu wyników polegającego na ocenie stopnia realizacji zobowiązań i wypłat, a także rezultatów i skutków przekazanej pomocy, stosując przy tym wskaźniki osiągnięć, wyników i skutków, służące do pomiaru wydajności wykorzystania zasobów oraz skuteczności EFR. Przegląd ten dotyczy też udziału finansowanych środków w realizacji celów Umowy o partnerstwie AKP-UE oraz priorytetów Unii określonych w Programie działań na rzecz zmian. Taki przegląd przeprowadzany jest na podstawie wniosku sporządzanego przez Komisję.
8. EBI dostarcza Komitetowi Instrumentu Inwestycyjnego informacje na temat postępu w realizacji celów instrumentu inwestycyjnego. Zgodnie z art. 6b załącznika II do Umowy o partnerstwie AKP-UE ogólne wyniki instrumentu inwestycyjnego podlegają wspólnemu przeglądowi w połowie i na koniec okresu 11. EFR. Przeglądu śródkresowego, który jest udostępniany Komitetowi Instrumentu Inwestycyjnego, dokonuje niezależny ekspert zewnętrzny we współpracy z EBI.

Artykuł 19

Wydatki na działania w dziedzinie klimatu i różnorodności biologicznej

Łączne roczne kwoty wydatków związanych z działaniami w dziedzinie klimatu i różnorodności biologicznej są szacowane w oparciu o przyjęte indykatoryjne dokumenty programowe. Środki finansowe przydzielane w kontekście EFR są objęte rocznym systemem identyfikacji opartym na metodyce OECD („wskaźniki z Rio”), niewykluczającym zastosowania bardziej precyzyjnej metodyki, jeżeli jest dostępna, włączonym do obowiązującej metodyki zarządzania wynikami programów UE, który służy określaniu wysokości wydatków związanych z działaniami w dziedzinie klimatu i różnorodności biologicznej na poziomie programów działania, środków indywidualnych i szczególnych, o których mowa w art. 9, a także ich ujmowaniu w ramach ocen i rocznych sprawozdań.

Artykuł 20

Europejska Służba Działań Zewnętrznych

Niniejsze rozporządzenie stosuje się zgodnie z decyzją 2010/427/UE.

Artykuł 21

Wejście w życie

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie trzeciego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia 2 marca 2015 r.

W imieniu Rady
D. REIZNIECE-OZOLA
Przewodniczący